

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENEK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENEK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy [] centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárások, kereskedők és iparosok árkedvényben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Az ezredik év.

Motto: „Minő jellemző vonása a kornak, hogy az ami nélkül csak lakások vannak de nemzet nincs, ép az ezredéves Magyarországon gunyolattik ábrándnak.” Kossuth.

A hazát sokféle képen lehet szeretni. Legrosszabbul szeretjük akkor, ha agyonszerezzük. S ma már ott vagyunk, hogy fiaink lángoló szeretetétől Magyarország alig pihog. Még egy pár roham a dühös szeretetből az ezredéves jó édes anyának nem kell többé sem osztrák balkéz, sem muszka teli talp, sem a nemzetiségek testvéri agyruk, hogy fölhantolva legyen a sir — mely fölött Pannóniáról regél a történelem.

Az ország ezredéves fennállását akarjuk megünnepelni.

Helyes.

Tehetjük kétféle módon.

Tehetjük sippal, dobbal, trombitával. Ennek is van értelme. És tehetjük szerényen, külsőleg, családiasan, annál gazdagabban. Ennek még több az értelme.

De jönnek az országot dühösen szeretők gyermekek, a kik azt mondják, hogy van még egy harmadik mód is: sohase halunk meg! Amink van, meg a mink nincs is, menjen mind a dártdóra, csak a juss, az maradjon meg!

Szerencsétlen svihák! Csak azért nem mondom: szélhámosok, mert igazán szeretetből követik el a legnagyobb bűnt, a haza romlását.

Végzett földesurak már vannak ezer számmal. Ha a svihákok maradnak a felszínen, végzett hontalanok leszünk mindannyian.

Ugyan minek képzélik ezt az egykor Kánaánnak kikiáltott, jelenleg húsában tántorgó sebbel, csontjaiban örlo szuval megtámadott országot?

Egy chinai birodalomnak is nagy volna az az apparatus, melylyel kormányoztatunk. Természetesen rosszul, mert jól kormányozni nem lehet, ott a hol majdnem mindenki kormányoz.

Földmivelő, házi ur, kereskedő és iparos sirva nézi, hogy keserves munkájának gyümölcse javarésben a köztelherviseles címzen eszik el. De a hivatalnok is sirva nézi, hogy sok az eszkimó, de kicsiny a falat.

Gonosz, aki nem ismeri be, hogy szegények vagyunk s hogy az ország polgárainak vagyoni erejük folyton hanyatlak.

De mintha csak minket is követne az átok, mint követi azokat, kik annál örültebbül költenek, annál pazarabb módon vesztegetik vagyonukat: minél közelebb jutnak a vég kezdetéhez!

A lelkiismeretlenül távollevő képviselő számára ott épül a husz millió palota. E rengeteg pénzzen összes elemi iskoláinkat jó karba hozhattuk volna. Vagy kevesen vagyunk? Ahány vérünk van idegenben, azt mind e házban jól elhelyezhetjük volna. Vagy iparunk gyáraink messze elmaradnak a külföldiektől? Husz millió husz évvel vitt volna minket előbbre.

Embernek, tehetségnek, milliók közül egynek, betölthető legfőbb vágya a miniszteri székhely. Jellemnek, bizalomnak legméltóbb ritka jutalma az országgyűlési képviselőség. És a dus fizetés után szemeteszsűrő nyugdíj jár a hatalmas nagyméltóságu, egészséges, munkaképes miniszternek. És a jellem, a bizalom jutalma pénzre váltatik fel az országgyűlési képviselőnél. A választó polgár elveszti választóképességét, mert képtelen a terhek viselésére.

Megváltották a regálét úgy, hogy a tulajdonos megkárosításával az állam ternőt csinált. Elenyészett a deficit. A következtetés az lett volna, hogy nyhitatunk a nép adóterhén. Holott a következtetés az, hogy az adóteher marad, de jól javadalmazott állások még jobban javadalmaztatnak. És a követke-

zés az, hogy a nagy apparátust meg-nagyobbítják, a közigazgatás államosításával költségvetésünk kiadásai rovata, az apparátus nagyságát a rang-vagy díjostálya állítása miatt, beláthatatlan milliókkal szaporodni fog.

De hát közeledik az ezredik év. Azt meg kell ünnepelni.

Okos emberek, mint Ugron Gábor a képviselőházban, Pronay Dezső a főrendiházban, javaslatba hozzák, hogy költsünk az ezredéves ünnepre mennél több haszonnal, mennél kevesebbet. — Amely nemzeti intézményeink gyöngék, azokat erősítsük; a melyek hiányoznak pótoljuk: jussan a megszavazandó összegből nevelésügynek, iparnak, kereskedelemnek, a közegészségnek, jussan az árváknak, a szegényeknek.

És Ugron Gábort kinevetik, Pronay Dezsőt kigunyolják. Lent világra szóló heretyutyut, fent a király előtt ünnepélyes haszaborulást szorgalmaznak. Igazi svihákéria!

Kell nekik világiállás, vagy akár csak országos kiállítás és bizantizmus, Potemkin falvak. Fényre, pompára ipar és művészet cím alatt, — fényre, pompára hódolat jeléül kidobni milliókat hagyni ipart és művészetet továbbra is a maga nyomorúságában, hagyni igaz hódolatunkat Bécs hamis sugaraitól fűrésztve: valóban méltó megünnepelése a honalkotás ezredik évének!

T. J.

Politikai hírek.

A kormány és a főrendek. A „Bp. H.” hiteles értesülés nyomán következő érdekes dolgot írja. A kormány által benyújtandó egyházpolitikai törvényjavaslatok számára a főrendiházban sikerült biztosítani a többséget, mely kicsiny ugyan, de mégis majoritás. Forrásunk szerint Wekerle miniszterelnök érintkezésbe lépve a főrendiházi ellenzék vezetőivel, a tárgyalások eredménye egy paktum lett, melynek értelmében mindenik fél enged valamit. Az illető főrendi-körök megszavazzák a polgári anyakönyv-vezetésről és a vallások szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatokat, a kormány pedig a zsidó recepczióról és a polgári házasságról rendelkező törvényjavaslatok betervezését, természetesen a nélkül, hogy az elven és a programon csorba esnék, bizonytalan időre elhalasztja. Ehhez képest a zsidók recipiálása, a mire nézve a kormányt többször ismételt sőt időhatárhoz is kötött ígéret kötelezi, beleszorult a vallások szabad gyakorlatáról szóló javaslat keretébe, s ott olyan megoldást talál, mely a zsidó felekezetet mint közjogi korporációt elismeri ugyan, de nem mondja ki közte s a recipiált történelmi történelmi egyházak közt az egyenlőséget és viszonyosságot. Más szóval; a javaslat nem tesz egyebet, mint a mai tényleges helyzetet kondifikálja, ügyes hallgatással ejtve el a legnehezebb kérdést: a keresztény hitről zsidó hitre való átérés megengedhetőségét. Így sikerült összeegyeztetni a klerikalizmust a liberalizmussal.

Bedő Albert államtitkár. Budapestról vett értesülésünk szerint Bedő Albert miniszteri tanácsost a földmívelési miniszteriumban, az államtitkári címmel fogják fölruházni kitűnő és hosszú szolgálati elismeréssel. Bedő miniszteri tanácsos, tudvalevőleg, az erdészeti európai színvonalra emelte és mint szakember európai birre tett szert jeles műveivel.

Az országgyűlési függetlenségi párt f. hó 21-én Eötvös Károly elnökle alatt tartott értekezletén a valuta-bizottságba Kun Miklóst jelölték ki. A költségvetési törvényt a párt nem fogadja el; a párt álláspontját a képviselőházban Helfy Ignác fogja előterjeszteni.

Császárak találkozása. A „Petit Parisien” jelenti, hogy Vilmos császár a nyár folyamán Dániában találkozni óhajt a csárral, hogy bizalmasan megbeszéljen vele egy modus vivendi a részben való

lefegyverzésre. (?) A Balkán-kérdésekben Oroszország kielégítettnek. (?) Németország viszonya Franciaországhoz pedig megjavítottaték. Állítólag a dán király közvetíti a találkozást.

A t. Ház.

Budapest, ápr. 22.

A ház mai ülésén elsősorban gr. Károlyi Gábor indokolta indítványát, a melyet a képviselőház 1890. május 31-iki naplójának kiigazítása tárgyában beadott s a melyet lapunkban közöltünk. — Nem hibáztatja a szülő a névkor kihagyásáért a volt naplószerkesztőt, P. Szathmáry Károlyt, sem a gyors-íródat, sem a naplóbíró bizottságot, de szeretné kihallgatni a volt elnököt és a volt miniszterelnököt, mert ez a dolog egészen reá vall a Tisza-rendszerre.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter nem ellenezte az indítvány napirendre tűzését, mert szerinte is a naplónak híven kell viselkednie a történetek. De azt javasolta, hogy az indítvány adassék ki előzőleg a naplóbíró bizottságnak jelentéstétel végett és csak szután tűzessék ki napirendre. Ehhez gr. Károlyi Gábor is hozzájárulván, a ház ez értelemben határozott.

Urányi Imre visszavonta határozati javaslatát és azt majd a házszabályok revíziója alkalmával fogja megújítani.

Ezután megválasztották az aranykézlet ellenőrzésére hivatott bizottságba rendes tagoknak Kun Miklóst, Szél Kálmánt, Bujanovita Sándort és Busbach Pétert, póttagoknak pedig Rakovszky Gézát és Farbak Istvánt.

Az ülés végén Thaly Kálmán interpellációt intézett a miniszterelnökhöz azon államsorsjátéki hirdetmények tárgyában, a melyekkel most állami épületeink elárastvák és a melyeken a magyar közjog oktatás sérelmével és állami önállóságunk csúfjára, Magyarország, valamint az egykori Erdély czimerei az osztrák örökös tartományok czimereivel egyenrangban szerepelnek a mindezeket egyesítő állami jelvény: a kétféjű sas védscárnnyai alatt. Méltó felháborodás hangján és a függetlenségi párt zajos helyeslése mellett követelte az interpelláló, hogy az osztrák és a közös kormányhatóságok a magyar állam jelvényeit törvényes alakban alkalmazhassák ott, ahol a magyar államjelvények használatára nekik joguk nincs.

Ezután Ugron Gábor intézett interpellációt a honvédelmi miniszterhez a kolozsvári kereskedelmi akadémia növendékei önkéntességi jogának elismerése iránt. Beszédében, a melylyel interpellációját megokolta, Ugron élesen elítélte a honvédelmi miniszter azon tényét, a melylyel ma az Egyetértés is már foglalkozott, hogy t. i. Magyarország honvédelmi minisztere egy bécsi katonai parádén csapatot vezényel. Gyönyörű példája lesz — ugymond — a magyar alkotmányosságnak, ha a miniszter hibásan talál vezényelni és ezért a közös hadügyminiszter közegei megbüntetik. Az ellenzék viharos tetszésétől kísérve fejtette ki a szónok, hogy ilyen szereplés nem fér össze egy magyar miniszter tekintélyével, a kinek oly magasan kell állania, hogy az alárendeltségtől teljesen ment legyen, mert tárcáját függetlenül és szabadon kell képviselnie.

Még egy harmadik interpelláció is be volt jelentve: Visontai Somáé, a feloszlott nyomdász-egyesület ügyében a belügyminiszterhez. Az interpelláló azonban jövő szedára a halasztotta annak megtételét, mert a belügyminiszter Bécsben van.

Hétfő kezdetét veszi az appropriációs vita.

Mit mond a király?

A bécsi Vaterland, az osztrák feudál-klerikális organuma nyilván udvari körökből eredő inspirációra már ma elmondja, hogy a király milyen módon fogadja hétfő Budapest főváros polgármesterét, a ki a demografiai kongresszus küldöttségét vezeti eléje. Egy figyelemre méltó látogatás címmel ugyanis a következőket írja:

„Kossuthnak diszpolgárrá való választása óta, illetőleg azóta, hogy a Felsőház határozatánál több esküjéhez hű vértanukatonja szobrának megkoszoruzását megta-

gadták s az udvar hirtelen Gődöllőre utazott, először állanak ismét Budapest előjárói a legfőbb ur előtt. Nem tartjuk tehát korántsem kizártnak, hogy a magyar főváros képviselői egy fájdalmas ok miatt lehangolt jósaos uralkodónak érzésébe és gondolkodásába betekintést fognak nyerni.

Sőt nem lehetetlen, hogy ez alkalommal a magyar nemzetnek értésére fogják adni azt is, hogy uralkodójához hű részének hogyan kell (?) viselkednie, hogy az uralkodónak ne csorbuljon az ősi erényben való bizalma, melylyel Szent István korának nagylelkű viselője e korona országait olyan virágzásra juttatta, mely a Korvin-időkeét fölülmulja.

És nyilvánvaló, hogy csakis ily nyílt kijelentés szüntetheti meg azt az elkedvetlenedést, a melyet pártpolitikai önhittség (?) és eszelősség (?) okozott.”

Miniszterjárás Bécsben.

Bécs, április 21.

A mai minisztertanácsban az 1894-iki közös költségvetés tételenkénti revízióját kezdték meg, anélkül, hogy e munkát egészen befejezték volna. Ez utolsó redakciónak az a célja, hogy az előirányzatnak egyes tételeit összhangba hozza a már korábban megállapított főösszegekkel. A közös minisztereken kívül csak a két miniszterelnök és Steinbach pénzügyminiszter vett részt a minisztertanácsban, mely munkáját holnap valószínűleg be is végzi.

Az utolsó időben Bécsben ismételtelen voltak katonai konferenciák, amelyek a magyar honvédelmi miniszternek gyakori bécsi útjait is megmagyarázzák. E konferenciák célja az volt, hogy megállapítsák a jövő évre a hadsereg a költségvetés keretén belül való fejlesztését. A katonai szakemberek megállapodásait közölték a pénzügyminiszterekkel, hogy mondjanak ítéletet azok fölül pénzügyi szempontból.

A hadsereg minden részének kiegészítése ama kereteken belül fog mozogni, melyeket a pénzügyminiszterek megengedhetőknek jelöltek ki, anélkül, hogy az államháztartási egyensúly megzavaratnának. A legközelebbi költségvetés a létszámnak 9 emberrel való emelését fogja kérni több ezredre nézve.

Az osztrák Landwehr kiegészítésére vonatkozó törvényjavaslatot az ősszel terjesztik a rajksráth elé. Ugyanez időben terjesztnek majd mindkét képviselőház elé a népfölkelésről is törvényjavaslatot. Gondakodni akarnak a népfölkelés tiszti kereteinek létesítéséről, valamint a katonai kiképzést nyert népfölkelők jelentkezési kötelezettségéről.

Bécs, április 22

A miniszterek ma befejezték a közös budgetre vonatkozó tárgyalásaikat. Azután a király külön kihallgatáson fogadta őket.

Fontos megállapodások történtek ezután az osztrák-magyar bankkal is, a valuta-rendezés egyes részleteire vonatkozólag.

Raggel Bécsbe érkezett Bethlen András gróf is, hogy a telepítési törvényjavaslat előterjesztésére kikérje a király előzetes jóváhagyását és előterjesztést tegyen a földmívelésügyi államtitkárság körül beállandó személyi változások ügyében. Wekerle miniszterelnök délelőtt hosszabb ideig tanácskozott Steinbach pénzügyminiszterrel.

Délután 1 órakor Kálnoky elnökle alatt közös minisztertanács volt, amelyen résztvettek: Kálnoky gróf, Bauer báró, Kállay közös miniszterek, Wekerle Sándor miniszterelnök, Tisza Lajos gróf, a király személye körüli miniszter, Taaffe gr. osztrák miniszterelnök, Steinbach osztrák pénzügyminiszter és a szakelődök: Böckenzau lovag osztályfőnök és Fehr tengerészeti főhadbíró. A minisztertanács délután 3 óráig tartott s azon végleg befejezték a delegációk első szánt előterjesztések feletti tanácskozást és megállapították a jövő évi közös költségvetéstanácsot. A delegáció egybeírása a mai megállapodások szerint június első napjaira van tervbevéve, az egybehívás napját azonban nem lehetett meghatározni, nem lévén megállapítható, hogy a magyar országgyűlés mikor fogja elvégezni munkaprogramját. Az az óhaját jutott kifejezésre, hogy a lehető legelőbbi június elején megkezdődhessek a tárgyalás, nehogy a nyárba mélyen belenyúljon a delegációk ülésézése.

Délután 3 órakor a király Wekerle miniszterelnököt hosszabb ideig tartó kihallgatáson fogadta. Délután egy órakor Fejérváry báró, azután Bethlen és Hieronymi minisztereket fogadta a felség külön-külön kihallgatáson. Fejérváry báró ez alkalommal a honvédség májusi előléptetésére vonatkozólag is megtette előterjesztéseit.

Ugron Gábor interpellációja.

A képviselőház szombati ülésén Ugron Gábor interpellációt intézett a honvédelmi miniszterhez a kolozsvári kereskedelmi akadémiára növendékeinek önkéntességi joga tárgyában.

Az interpelláció így szól:

T. ház! Egy kérdést akarok intézni Magyarországon honvédelmi miniszteréhez. Mint a lapokból értesülök, Magyarországon honvédelmi minisztere valami katonai parádén, mint katonai parancsnok a csapatokat Bécsben vezérli. Ha hibásan találja vezényelni és megbüntetik, gyönyörű példája lesz a magyar alkotmányosságnak, hogy a honvédelmi miniszter, a hadügyminiszter közegei által, mint szolgálatot teljesítő tiszt büntetésben részesül. (Derűtlenség a szélsőbalon.) Mert az ily katonai szemléken való vezényelés által, a mint érdemeket szerezhetni, épp úgy hibákat is lehet elkövetni; és nagyon jól tudjuk mi a ház tárgyalásából, hogy a miniszter ur a maga kommandírozásában nem mindig szerencsés és akárhánszor botlik nemcsak a lóva, hanem ő maga is. (Derűtlenség a szélsőbaloldalon.)

Mégis megteszem interpellációm, bár sokkal szélsősebbnek tartanám, hogy a magyar kormány tagjai ne legyenek az osztrák állam területén oly speciális elfoglaltatásban, mely tárcájuk ügyeivel semmiféle összeköttetésben nincs. (Helyeslés a szélsőbalon.) Ha valaki a közös hadsereg kötelékében és a hadügyminiszter felügyelete és ellenőrzése mellett szolgálatot akar teljesíteni, akkor az nem lehet Magyarország honvédelmi minisztere, mert a helyett, hogy itt jelen volna és a tárczához tartozó ügyekben a szükséges felvilágosításokat megadná, parádés masírozásokban vesz részt.

Vikár István: Nem is fér össze magyar miniszter tekintélyével!

Ugron Gábor: Hogy azzal összeférhetne, arra nézve még kételkedő szózat sem emelkedhetik, mert a ki a parlamentben oly magasan áll, annak lehetetlen eltérnie, hogy alárendeltségi viszonyba jussan az állam bármely más közegével szemben. Egy miniszternek pedig oly magasan kell állania, hogy az alárendeltségtől teljesen ment legyen, — mert tárcáját függetlenül és szabadon kell reprezentálnia. (Élénk helyeslés a bal- és a szélsőbalon.)

Ugron ezután elmondja, hogy a kolozsvári kereskedelmi akadémia növendékeit a szebeni hadtestparancsnokság az egy évi önkéntességből kizárta, miért is a következő interpellációt intézi a honvédelmi miniszterhez:

„Tekintve, hogy a kolozsvári kereskedelmi akadémia az egy évi önkéntességteljesítésben a bécsi és a kir. hadügyminisztériumnak 4073—1891. július 11-én kelt és a m. kir. közoktatási minisztérium 26630—1892. január 2-án kelt leiratával a nyilvános 8 osztályú középiskolával egyenrangúnak mondatott ki és ezen elönyt a legutóbbi időközbeni növendékei élvezték is.

Tekintve, hogy az 1889. VI. t. czikk 25. §-nak b) pontja és az utasítások I. rész. 5-ik fejezetének 63. §-nak 3-ik pontja az egyenjogositott intézetek, tehát a kolozsvári kereskedelmi Akadémia növendékei érdekében is határozottan intézkedik:

Kérdem a honvédelmi miniszter urat: Van-e tudomása arról, hogy a kolozsvári kereskedelmi akadémia növendékei a szebeni hadtestparancsnokság által az egy évi önkéntességből kizártnak, bár a kellő osztályt végeztek és azt igazolják.

Szándékozik-e a fenforró tévedést vagy hiányos intézkedést orvosolni és az eddig okozott sérelmeket megszüntetni.

Az interpelláció közöltetni fog a honvédelmi miniszterrel.

Elítelt ezredes.

Károly Gyula huszárezredes az „Egyetértés” szombati számában hosszabb czikkben foglalkozik a személyét érdeklő ismert ügygel.

Részletesen elmondja magát az esetet, melyből kitűnik, hogy igen ártatlan természetű hibáért lett oly keményen megbüntetve.

Magáról az ítéletről ezeket írja: Ügyemben az ítélethirdetés 1893. február 10-én eszközöltetett, mely szerint a budapesti haditörvényszék tényálladék hiányában beszűntető határozatot hozott.

Az ítélet felülbírálat végett a legfőbb katonai bírósághoz Bécsbe küldtetett, hol az I. bírósági ítélet megsemmisítettetvén, azon indoklással, hogy a ráadásról a kincstár tulajdonát képezte s az által, hogy én azt elajándékoztam, a kincstár 450 forintban megkorsítottam, továbbá a lovakkal bonafide beszerzését az által szabálytalanságot követtem el, szolgálati hatalmammal visszaéltem; ezen tényeimért a katonai büntető törvény alapján rangom és nyugdíjigényem elvesztése mellett a hadsereg kötelékéből elbocsáttatam, köteleztettem az elajándékozott 16 árba a kincstár részére 450 frtot fizetni, úgy három havi nehéz börtön elviselésére ítéltettem.

Azonban tekintetbe véve, hogy 35 esztendőn át békében és háboruban kitűnő szolgálattal teljesítettem; tekintetbe véve kiváló kvalifikációm és teljesen büntetlen előéletemet és szolgálattal; tekintetbe véve továbbá azt, hogy a lovatató főfelügyelő működéseimről legjobb relációt adta és végül, hogy azon alkalommal, midőn mint tanút a vizsgálattal előtti kihallgatást, mindent a valószínűségnek megfelelően megmondottam: legfelsőbb kegyből a büntőt elengedik.

A többi rajtam végrehajtották, megfosztva azon kabátból, melyet zsenge koromtól oly tisztán hordtam a haza és trón szolgálatában, mint a hadsereg legjobbjai; megfosztva az utolsó falat kenyértől, mert szegényebben vagyok jelenben, mint harminczöt évvel ezelőtt, midőn katonává lettem.

Dermedten állottam ott és ha nem jö segítségemre azon nemesszívű hadbíró, ki reszketve a meghatottságtól, olvasta az ítéletet és nem figyelmeztet atyai kötelességemre és nem biztat reménytel: életem fonala megszakad a ártatlan családom az örvény szélén áll.

Nem mondom, hogy botlást nem követtem el, de egy bajtársan segíteni, a nélkül, hogy bárkinek kárt okoztam volna nem oly súlyos bűn, mely ily drákói ítéletet megérdemelt volna.

Kegyelemért folyamodtam s méltán hiszem, hogy a mindenképp feltétlenül igazságot szerető lovagias felség vissza fogja nekem adni mindazt, amit tőlem elvettek, habár eddig már kiállott lelki gyötrelmeinkért a földön kárpótlást nem nyerhetünk.

Eger, 1893. április 20.

KÁROLY GYULA.

A Bokross-Klebsberg-Montbach-affaire.

Budapest, ápr. 21.

A P. N. írja: A Bokross Klebsberg-Montbach-ügy eddigi lefolyásában a kérdés személyes oldalának hi és kimerítő képét nyújtják azok a tárgyalások, melyeknek a jegyzőkönyveit alább közöljük.

Ezekből a jegyzőkönyvekből kiderül, hogy mielőtt Bokross Elek gróf Klebsberg Zdenkót és Montbach Sándort kihívta, márczius 24-én megbízottai által magánaton tett közbenjáró kísérletet. Kiderült továbbá, hogy Bokross Elek a kihívást oly kifejezésekre alapította, a melyek az ellene márczius 13-án beadott bűnvádi feljelentésben és meghatalmazásban foglaltak. A beadvány márczius 13-án adatott be és márczius 24-én ebben az ügyben még sem tárgyalás, sem idézés nem történt.

Montbach Sándor megbízottjai a sértést képző kifejezéseket konkrét alakban tudakolva, azt Bokross Elek megbízottai nem precizozhatták, hanem a kihívást a gróf Klebsbergnek adott felhatalmazás lényegével indokolták. Ugyanezok Montbach Sándor megbízottjai kifogásolták, hogy habár Bokross Elek már márczius 25-én sértettnek érezte magát, a kihívás mégis csak április 3-án adatott át. Ezzel szemben Bokross Elek megbízottjai arra hivatkoznak, hogy került akarták a presszió látszatát azon számítások elintézésé ügyében, melyeket Bokross a kihívási levél kezte után márczius 28-án adott át gróf Klebsberg Zdenkónak és Montbach Sándornak.

Montbach Sándor megbízottjai mindennek konstataciója után határozottan kijelentik:

hogy Montbach Sándor nincs abban a helyzetben, hogy Bokross Eleknek a megkezdett ügy végérvényes elintézésé előtt fegyveres elégtételt adjon.

Bokross Elek megbízottjai ezzel szemben fentartják a kihívás jogát, de Montbach Sándor megbízottainak kijelentését tudomásul veszik és az erre vonatkozó jegyzőkönyvet a megbízottak egymással kicserélik.

A kolozsvári törvényszék által hozott végzés után a kihívás megújított, de Montbach Sándor megbízottjai megmaradnak előbbi álláspontjukon és megbízatásukat ezzel befejezettnek tekintik.

Megjegyezzük itt, hogy a kolozsvári törvényszék végzése ellen a felebbezés be lett jelentve.

Bokross Elek Montbach Sándorral egyidejűleg gróf Klebsberg Zdenkót is kihívta s az erre vonatkozó eljárást az alábbi jegyzőkönyvek tüntetik fel.

Az ezen ügyre és eljárásra vonatkozó eredeti levelek és jegyzőkönyvek hiteles másolatokban és megfelelő sorrendben így hangzanak:

Nagyságos Montbach Sándor urnak.

Válaszut.

Pósta bélyeg kezte 3—IV. 1893.

Nagyságos Montbach Sándor urnak!

Bokross Elek fölkért, hogy nagyságodtól fegyveres elégtételt kérjünk az azon meghatalmazásban előforduló és őt jellemében sérteni szándékoló kifejezésért, a melyet nagyságod gróf Klebsberg Zdenkónak adott.

Kolozsvár, 25—III. 1893.

Gróf BELDI ÁKOS, s. k.
Gróf TELEKI DOMOKOS, s. k.

Jegyzőkönyv.

felvettett 1893. április 6-án Bokross Elek urnak Montbach Sándor elleni ügyében.

Jelen vannak következő urak: gróf Bély Ákos, gróf Teleki Domokos, mint Bokross Elek ur megbízottai, Kohl Károly százados, a 24-ik számú tteghadosztálynál Káiser Ferenc főhadnagy, beosztva a vezérkarhoz, mint Montbach Sándor ur megbízottai:

Bokross Elek ur megbízottai:

„Hajlandó-e Montbach Sándor ur Bokross Elek urnak elégtételt adni a Montbachné asszony által gróf Klebsberg Zdenkónak kiállított meghatalmazásban foglalt sértésért?”

Montbach ur megbízottai:

Kijelentjük ezennel Montbach ur nevében, hogy neki csak akkor lesz módjában elégtételt adni, ha az említett meghatalmazás következtében Bokross ur ellen beadott panasz törvényes uton elintézését nyer.

Az elégtételnél ez idő szerint való megtagadása ekképpen indokoltatik:

1. Az említett meghatalmazást, mely a szokásos jogi stílusokban van kiállítva, Montbach ur és neje csak a törvényszéknek szánta s benne semmiféle invetivák nincsenek.

Bokross Elek ur megbízottjai ismételt kérdésünkre sem tudták a sértő szót vagy a sértés módját felmutatni, hanem csak kijelentették, hogy Bokross ur a meghatalmazás által sértettnek érzi magát.

De hát minden becsületbeli ügyben határozottan meg kell állapítani a sértés módját, mert hiszen ehhez képest igazolódik az elégtétel nagysága.

2. Bokross Elek ur a kezünk közt levő hívó levél szerint már márczius 25-én sértettnek érezte magát.

tettnek érezte magát, a kihívás azonban csak április 4-én adatott át, tehát tizenegy nap múlt el a sértés óta.

Bokross ur megbízottjai felhozzák, hogy ő azért várakozott ennyi ideig a kihívással, mert számításainak előterjesztésekor vélte magát Montbach urral szemban igazolni.

Már pedig az elszennvedett sértés nem számítások jóváhagyásával, hanem csak fegyveres kézzel intézhető el, a sértés pillanatától számítva legkésőbb 48 óra alatt.

Nem vagyunk tehát abban a helyzetben, hogy a késedelemzés okát elismerjük. Márczius 23-én Bokross ur részére jelenlegi megbízottjai által magánaton közbenjáró kísérletet tettünk, ezeket másnap Bokross ur személyesen ismételte s így a sértés már akkor is megvolt.

3. Montbach ur neje Bokross Ellen kiskorú gyermekei érdekében gróf Klebsberg által panaszt nyújtott be, a melyben Bokross Elek urat azzal vádolja, hogy egy bizonyos célra neki átadott pénzüsszegt nem fordított igazi rendeltetésére.

A míg ez a panasz törvényesen el nem intéztetik, Montbach urnak nincs módjában a kívánt elégtételt megadni.

Kolozsvár, 1893. április 7.

KÁISER FERENCZ, főhadnagy
KOHLE KÁROLY, százados

Gróf Teleki Domokos és gróf Béli Ákos a Bokross Elek ur nevében a következőket jelentik ki:

A sértés lényegét az képezi, hogy Montbach Sándorné báróné férje tudtával és beleegyezésével egy oly meghatalmazást adott gr. Klebsberg Zdenkó urnak, melynek alapján ez utóbbi Bokross Elek ur ellen egy alaptalan panaszt adott be a bírósághoz.

E szerint a meghatalmazásnak nem formai szövege, hanem lényege képezi a sértést.

A kihívás késedelem nem képezhet Bokross Elek urnak szemben kifogás, mivel ő a beadott panaszról nyert magánértesülés után haladéktalanul megbízott minket a kihívás megtételével s az csak azért kézbesítettett néhány nappal később, mivel időközben az előterjesztett számítások kölcsönös elintézésé volt folyamatban s erre nézve a kihívás által nem kívántuk a presszió látszatát sem adni.

A kért elégtételt az ügy bírói ellátásától tenni függővé nem jogos, mert hivatalos huzavonák és késedelemmel által egy sértett felet a jogos elégtételtől bizonytalan időre elzárni nem lehet s különösen nem teheti ezt az a fél, kinek fellépése a hivatalos eljárás megindítására okot adott.

Mindezek alapján ragaszkodunk azon követelésünkhöz, hogy Montbach Sándor a neje fellépéséért Bokross Eleknek haladék nélkül elégtételt adni köteles.

Kolozsvár, 1893. április 8-án.

Gróf TELEKI DOMOKOS, s. k.
Gróf BÉLDY ÁKOS, s. k.

A Bokross Elek tanúi által szerkesztett fentebbi jegyzőkönyv tudomásul vétele után nem vagyunk abban a helyzetben, hogy az általunk meghatározott álláspontot feladjuk.

Ha a fentebbi sorok megújított kihívást képeznek is, a Montbach Sándor ur tanúi által a jegyzőkönyvben kifejezett nézet épségben marad.

Kolozsvár, 1893. április 8.

KOHLE KÁROLY, s. k.
KÁISER FERENCZ, s. k.

Ezzel a jegyzőkönyv bezárattott és két hiteles példányban kiállítva, kicseréltetett.

Kmf.

KOHLE KÁROLY, s. k.
Gróf BÉLDY ÁKOS, s. k.

KÁISER FERENCZ, s. k.
Gróf TELEKI DOMOKOS, s. k.

Amint Malyonta a fia beszédére hallgatott, két felindulás küzdött benne. Készséggel átkozta volna Maximot, lábbal tiporva azt és fenyegetésekkel biztosította volna az engedelmeséget, de haragját a tisztelt önkénytelen érzete visszatartotta, valamint azt is ösztönözte, hogy ezen esetben a fenyegetés nem használja semmit és nemtelen lelke a melyében a fia visszatartására más eszközöket kezdett keresni.

— Maximovska — mondá, a mennyire vadindulat arca engedé kéri a kifejezését véve fel, — es nem arra való idő, hogy te elmenj.

A mai beszédem nagyon megtetszett a csárnak. Ambár borzasztóan megijesztettél, de a Szentek láthatólag közben jártak, és megágyították ami kis atyáknak, a csárnak a szívét. A helyett, hogy téged halálra ítéljen, megdicsért, előléptetett, és egy coboly köpenyeggel megtisztelt. Lásd, most a siker után vagy! Tehát miért nem élhetnél itthon?

Maxim a Malyonta lábához vetette magát.

— Atyám, ez nem nekem való hely, én nem maradhatok itthon. A soha meg nem szűnő nyögések és sirások hangját nem tudom elviselni. Atyám, és nem tudom elviselni, hogy — Maxim habozott.

— Nos, mit? — kérdé Malyonta.

— Hogy az atyám hóhér legyen — dadogta Maxim, saját magát megijedve, hogy ilyen kifejezést használt az atyjával szembe.

De Malyonta egy cseppet sem volt megsértve.

— Nem minden hóhérok egyformák; — mondá — némelyek csak közönséges emberek, míg mások főnők. Az egyik egyszerű rablót vezet ki; de a másik magasrangú nemesekeket, a kik a csár ellen árulást forralnak, és pusztulást kívánnak hozni az or-

szágra. Nekem nincs dolgom a közönséges emberekkel; az én bárdom csak a nemesekeket fejtéti le!

— Oh, atyám, hallgass! — kiáltá Maxim a lábaira állva, — kérlek, ne marczongd össze szivemet az ilyen szakkal! Azok közül kiket kivégeztél, melyik csinált valaha összeesküvést a csár ellen? Melyik hozott egyenletlenséget az országba? Nem az ők bűnéért de a saját gonoszságod kiégítéséért, titód le azokat a nemesekeket!

Ha te nem volnál, a csár sokkal kegyelmesebb volna; de te mindentől árulást keresel és kegyetlen kinszáid által hamis vallomásokat csikarsz ki és hazug feladásokat! Te, — te vagy miundezekek a vérontásoknak a szerzője! Atyám, ne kísérs az Isten bosszúállását, ne bántalmazd a nemeseget, de vald meg inkább, hogy te saját magad kívánsz magából minden áron egy nagyuri ház fejtéti le!

— Miért veszelmed oly erősen ezeket a nemesekeket? — mondá Malyonta gonos mosollyal — tehát oly nagyon kellemes neked látni, hogy bátorságod és szépséged dacára, mindig az utolsó helyet kell közöttük elfoglalnod!

Mintha valamelyiket közülök össze lehetne veled hasonlítani! És valóban, miben jobbok ők nálunknál? Különös agyagból csinálta az Isten őket? Ha a gazdagságuk az, amire oly büszkék — amire oly büszkék — akkor Uram, csak időt adjatok nekem! A csár nem felejté el a hűséges szolgáit és midőn a Koletchevik halálra lesnek ítélve, az ő kinsztok bizonyosan az én kezeimbe jönnek. Elég bátorra érzem magam, hogy belőlük a börtönben; kutyák és gazemberek mindaján!

Malyontában forrt a harag; de a Maxim határozott megváltoztatni még mindig volt reménye és mosolyra erőltette a száját, azzal a szándékkal, hogy azt kellemessé tegye.

Jegyzőkönyv.

Fölvettett 1893. április 20-án Montbach Sándor urnak Bokross Elek ur elleni ügyében.

Jelen vannak Montbach Sándor ur két megbízottja: Kohl Károly, a 24-ik számú tüzérandár százados és Maasfeldi Káiser a vezérkarhoz beosztott főhadnagy.

Az 1893. április 7-én felvett jegyzőkönyv kapcsán:

Montbach Sándor ur megbízottjai az 1893. április 7-én felvett jegyzőkönyvben kijelentették, hogy Montbach csak akkor lesz abban a helyzetben, hogy elégtételt adjon, ha a Bokross ur ellen beadott vádat törvényes uton tőlelően elintézték.

Ez év április 15-én esti 6 órakor az ülőitottak gróf Teleki Domokostól az ide mellélt táviratot kapták.

Erre mi ez a táviratot expressz-levelel Montbach urnak küldöttük és másnap gróf Béli Ákos urnak ennek a megtörténtét azzal a kéressel adtuk tudtára, hogy tudassa ezt táviratilag gróf Teleki Domokossal.

Montbach ur, a ki nem volt válaszon s a kinek a levelet Bécsbe utána küldték, azonnal Kolozsvárra utazott.

Ez év április 19-én Montbach megbízottjai a következő ajánlott táviratot küldték gr. Teleki Domokosnak:

„Montbach távirat értelmében ma este érkezik. Ez az oka a késedelemnek. Bővebbet holnap.”

E távirat verénye ide van mellékelve.

Montbach urnak Kolozsvárra 1893. április 20-án való megérkezése és segédével való megbeszélése után az ülőitottak a következő táviratot küldötték gr. Teleki Domokosnak.

„Montbach a végleges bírói elintézésig régi álláspontján marad. Becsületbíróság az szándékozik az ügyet vinni. Káiser, Kohl.”

E távirat verénye mellékelve van.

Mivel a panasz véglegesen bíróilag még korántsem intéztetett el, ezuttal is csak az 1893. ápr. 7-én kelt első jegyzőkönyvünk értelmében cselekszünk.

Midőn ezzel ezt az ügyet Montbach Sándor ur részére mint bajtársai és tiszték legjobb lelkiismeretünk és tudomásunk szerint eddig végeztük, megkértük Montbach Sándor urat, hogy megbízatásunk alól oldjon fel.

Ezt a kérelmet Montbach urhoz csak azért intéztük, mert az ügygel a saját foglalkozott és könnyen megkísérlelné, hogy belőle politikai tőkét csináljon, a mineknek, mint aktiv tiszteknek — igen kellemetlen lenne.

Montbach ur ezt a kérésünket készséggel teljesítte és mi az ügy eddigi lefolyásáról jegyzőkönyvet vettünk fel és az ügyet ezzel befejeztünk nyilvánítjuk.

Kolozsvár, 1893. április 20.

KÁISER FERENCZ, s. k.
KOHLE KÁROLY, s. k.

JEGYZŐKÖNYV.

felvettett Kolozsváron 1893. évi április 7-én a Bokross Elek és gróf Klebsberg Zdenkó urak között felmerült becsületbeli ügyben.

Gróf Béli Ákos és gróf Teleki Domokos urak Bokross Elek ur nevében fegyveres elégtételt kértek gróf Klebsberg Zdenkó urtól azon sértésért, melyet elkövetett az által, hogy Montbach Sándorné báróné meghatalmazása alapján ellene a bírósághoz alaptalan feljelentést nyújtott be.

Gróf Klebsberg Zdenkó megbízottai nincsenek abban a helyzetben, hogy ezen így fogalmazott jegyzőkönyvet aláírják és erre nyilatkozatot adjanak, hanem a maguk részéről a tényállást és az eddigi tárgyalás

eredményét a következőkben adják jegyzőkönyvbe és konstatalják, hogy:

Bokross Elek képviselőházi alelnök fenti segédei: gróf Bély Ákos és gróf Teleki Domokos levelet intéztek gróf Klebsberg Zdenkóhoz, mely szó szerint így hangzik:

„Bokross Elek fölkért, hogy Máltóságodtól fegyveres elégtételt kérjünk azon, őt jellemében bántani kívánó kifejezésért, a melyet Máltóságod mint Montbach Sándorné báróné meghatalmazottja beadványában használt. Gróf Teleki Domokos a. k., gróf Béli Ákos s. k. „Kolozsvár, 25. 3. 93.”

A borítékon látható postabélyegző tanúsága szerint e levél Kolozsvárt 1893. április 3-án adatott fel ajánlva és 4-ikén kézbesített lakásban, távolléte miatt azonban csak folyó hó 5-én jutott címzett kezéhez.

Ezen írásbeli kihívás folytán gróf Klebsberg Zdenkó f. hó 5-én reggel alulított báró Feilitzsch Arthur és báró Mannsberg urakat bizta meg, hogy ez ügyben képviseljék, hangsúlyozván, hogy az ő álláspontja az: miszerint a fegyveres elégtételadásnak csak akkor van és lehet helye, ha a Bokross Elek ur ellen megindított bűnvádi eljárás teljesen be lesz fejezve.

Ezen mandátummal ellátva, gróf Klebsberg Zdenkó alulított segédei folyó hó 5-én délelőtt megjelentünk gróf Béli Ákos urnál, azonban a tárgyalást meg nem kezdtük, mivel Bokross Elek ur másik segédje, gróf Teleki Domokos nem volt Kolozsvárt. A tárgyalás közös megegyezéssel f. hó 6-án délután 6 órakor tartott meg — és behatott eszmecseré után alulítottak — megbízottjuk gróf Klebsberg Zdenkó ur intenciójának megfelelőleg azon nyilatkozatot tették, hogy a fegyveres elégtétel megadását a folyamatban levő bűnvádi eljárás befejeztől teszik feltételnek nevében függővé.

Gróf Béli Ákos és gróf Teleki Domokos azon óhajuknak adtak kifejezést, hogy mi alulítottak (gr. Klebsberg Zdenkó megbízottai) ezen nyilatkozatunkat adjuk meg írásban — a mire azonban alulítottak nem lévén felhatalmazva gróf Klebsberg Zdenkó által, a tárgyalás felfüggesztését kértük, hogy megbízónkkal ez ügyben élekezzünk.

Bokross Elek ur megbízottjai a felfüggesztésbe bele egyezvén, a tárgyalás felfüggesztették.

Folyó hó 7-én gr. Klebsberg Zdenkó alulirt megbízottjai a megállapított időben és helyen megjelentünk Bokross Elek ur megbízottjainál és megbízónk nevében előadtuk:

1. hogy a Bokross Elek ur megbízottjai által kért írásbeli nyilatkozat adásába bele nem egyezik, hanem felhatalmazza megbízottjait, hogy a folytatott tárgyalásról jegyzőkönyv vételessé fel, melynek szövegében a hívó fél megbízottjainak levele szövegét teljes tartalma azon körülmények kiemelésével vételessé fel, hogy a bűnvádi kereset márczius 13-án adatott be, hogy Bokross Elek ur megbízottjainak fentebb szó szerint közölt levele, mely a kihívást a bűnvádi beadványban Bokross Elek ur ellen használt és őt jellemében bántani kívánó kifejezésekre van alapítva, márczius hó 25-én kelt, hogy továbbá ezen levél a postai bélyegzés szerint április 3-án tétellett postára;

K. m. f.

Bár FEILITZSCH ARTHUR s. k.
Bár MANNBERG SÁNDOR s. k.

Gróf Teleki Domokos és gróf Béli Ákos a fennebbiek dacára jogosnak tartják a Bokross Elek követelését s ezt fenntartják.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZAJA.

1893. április 24.

„A rettenetes Csár.”

Regény a rettenetes Iván korszakából.

KÉT KÖTETBEN.

Irtá: Gróf A. K. Tolstói.

Fordította Clara Filmore után: AMICA.

ELSŐ KÖTET.

X.

Atya és fia.

(Folytatás.)

(19)

Midőn Beryebryanya hallgattam — midőn hallottam, hogy miképpen pusztította el a te átkozott rablóbandád és még sem tiltott el semmit a csár előtt, de vértanúként ment a halálra, ekkor ő megnyerte a szívemet, minden kétségem eloszlott és oly világos lett előttem, mint a napfény, hogy az igazság nem a te oldalodon van.

— Ugy, tehát ő az, aki téged az igazságtól elcsábított! kiáltá Malyonta — essék csak a kezeimbe én ígérem neked, hogy az a kutyá nem fog gyors halállal meghalni!

— Az Isten oltalmazza őt te tőled! — mondá Maxim, keresztet vetve magára — az Isten akadályozom meg téged abban, hogy minden jót elronts az országban! Igen — folytatá a Malyonta fia bátran — miheylt Nilita Romanovitch herceget megláttam, azt gondoltam, hogy mily jó volna az ő országában élni és szerettem volna megkérni, hogy engedje meg, hogy a barátja legyek, de szégyeltem.

Soha sem emelhetem fel a szemeimet hozzá egész addig, míg ebbe az átkozott egyenruhába vagyok öltözve!

anyádát; édes fiam, gondold meg, hogy ő milyen beteg!

— Az irgalmas Isten nem fogja elhagyni az én anyámat, — válaszolá Maxim sóhajtván. — és ő, — ő meg fog nekem csócsani.

— Malyonta le s fel kezdett járni és midőn végre Maximmal szembe meglátott, az a gyöngéd kifejezés, melyet arcára erőltetett, teljesen eltűnt. Fegyetlen vonásai csak haragot fejeztek ki.

— Hallgass, idiota! — mondá — eddig kértelek és könyörgöttem hozzád de most, enged megmondanom, hogy áldásom nélkül fogsz keln! és nem engedem meg, hogy elmenj; és ha holnap reggelig nem térsz eszedre, akkor, a saját kezeimmel foglak kényseríteni, hogy a Csár ellenségei háztársának a munkájának segítségemre légy!

Talán midőn te is vérről leszel borítva nem leszel ily különös, és nem fogod a saját atyádat megvetni!

Malyontának e szavaira, Maxim halálos sáppadt lett, de egy szót sem válaszolt. Tudta, hogy Gregori Lookyadorovitch nem az ember volt akivel tréfálkozni lehet, és hogy részéről minden ellenvetés hasztalan volna.

— Elég — folytatá Malyonta — már késő van, és ideje, hogy a börtön kulcsait a Csárhoz vigyem. Milyen este! Add ide a köpenyemet! Hogy szakad az eső! Ugy-e, fiatal hősöm, tehát te el akarsz menni, el-e?

És valóban, ez nem neked való hely! Teljes szabadságod kell, hogy legyen — igen? Nem, nem fiatal sasom, kicsit korán kíváncsi a szármáyait kiterjeszteni! Én nem vagyok olyan gyenge a milyennek te látszol gondolni; megtanítalak engedelmeskedni! Gyere, add ide a kalapot! Zárd be a házat és menj fektüdni! Talán reggelre otosabb leszel!

(Folyt. köv.)

ák és ennél fogva ismétlik elégtételadás iránti kívánságukat.

Kelt 1898. évi április 8-án.

Gróf TELEKI DOMOKOS s k

Gróf BÉLDI ÁKOS s k

Ezzel szemben gróf Klebelsberg Zdenkó alulírt megbízottjai kijelentik, hogy megbízójuk ragaszkodik fent kifejtett álláspontjához és amennyiben Bokross Elek megbízottjai által a mai napon jegyzőkönyvba adott kijelentés újabb kihívást involvál, arra a válasza ugyanaz, a mi ez ügyben megbízójuk nevében résztvevő h. hó 7-én jegyzőkönyvbe adott.

Kelt Kolozsavart, 1898. április 8-án.

Báró FEILITZSCH ARTHUR s k

Báró MANNSSBERG SÁNDOR s k

Ezzel a jegyzőkönyv bezártott és két azonos példányban kiállítva, kicseréltetett.

Kelt Kolozsavart, 1898. évi április nyolcadikán.

B FEILITZSCH ARTHUR Gr. TELEKI DOMOKOS s k

Br. MANNSSBERG SÁNDOR Gr. BÉLDI ÁKOS s k

mint gróf KLEBELSBERG ZDENKÓ megbízottjai

Jegyzőkönyv.

Mely felvettét 1898. évi április 21-én. Jelen vannak gróf Teleki Domokos és gróf Horváth-Toldi Lajos urak mint Bokross Elek ur megbízottjai és Salamon Aladár és gróf Bethlen Bálint urak, mint gróf Klebelsberg Zdenkó megbízottjai.

Gróf Klebelsberg Zdenkó ur megbízottjai kijelentik, hogy ügyfelük nevében a kihívást elfogadják, azonban a párbajt mindaddig függőben tartják, míg a törvényes eljárás, mely gróf Klebelsberg Zdenkó és Bokross Elek urak között folyamatban van, végérvényes döntést nem nyert.

Budapest, 21—IV. 92.

Gróf BETHLEN BALINT SALAMON ALADÁR s k

Bokross Elek megbízottjai ezen kijelentést tudomásul veszik.

Budapest, 21—IV. 93.

Gr. TELEKI DOMOKOS s k

Gr. HORVÁTH-TOLDI LAJOS s k.

MINDENFÉLE.

Kolozsavart, április 24.

— **Szentgyörgy napja.** Ma van a tavasz egyik legnevezetesebb szentjének: Szentgyörgy napjának előestéje. A régi jó időkben keletkezett szokásnál fogva e naptól kezdődnek vagy ezzel végződnek bérleti, cseléd szerződések, árendák stb. E naptól kezdődőleg reggel 4 órakor s este 8 órakor harangoznak. Ma este villannak fel a mezőkön is azok a bizonyos kék lángok, a melyek kincsek hol létéről adnak pénz sovár szemeknek utasítást. A kik tehát könnyű szerrel kívánnak meggazdagodni azok nem is mulasztják el ma egész az éjféli órákig a mezőkön ügyelni és argus szemekkel kémlelni: Dárius kincsenek kék lángja hol villan fel.

— **Gr. Zichy Géza** tegnap reggel Maros-Vasárhelyre utazott, ahol szintén énekpróbákat eszközöl. Az erdélyi részekben nem is keres föl több várost, hanem innen Arad, Szeged, Debreczen stb. városokra utazik és keres a m. kir. operához hanganyagot, mert az ide vetődő külföldi énekesek nemcsak vének, kopottak és kiuustrált hanggal bírnak, de nagyon drágák is.

— **A Kolozsavár megyei** községek tüztől gondos és teljesen szakszerű kiképzésben részesültek a kolozsavári önkéntes tüztöltő-egylet részéről. A falusi tüztöltők megtanulták a fecskendőjök kezelését, használatát és rendben tartási módjait is. Ugye azzal be lett végezve minden a nagyon sok községben azóta a rózsda marja a fecskendőt, elnyitódtek a vízvezető csövek, elfeledték a tüztöltők, hogyan kell bánni a vízipumpákkal. A mostani szeles időjárás alkalmával, ha tűz üt ki valamely faluban, úgy járnak, hogy leghet a falu, mert a míg a fecskendő használhatóvá tételével vízszerezéssel bibelődnek, az alatt úgy elharapóztatik a tűz, hogy nem egy, hanem 5—6 fecskendő sem vehet gátat. — Szükséges volna, hogy a vármegye hatósága egy szakértővel körutat tétetne a megyében, a ki a fecskendők karban tartását, víz készletét, a tüztöltők gyakorlatosságát számba venné s a hol hiányok, hibák, vagy mulasztásokat észlel, szokról jelentést tenne, hogyha szükséges, büntetések alkalmazásával is érvényt szerezzenek a tűzbiztonság elérésére irányuló rendeletnek.

— **Az időjárás** szokatlanul zord Kolozsaváron. Vasárnapra virradólag s a vasárnapi nap délutánján is gyakran havazott, a mi ritka eset, ápril. utolsó napjaiban. A szegény fecskék fázva húzódtak a fedelek alá s az emberek bundát, tül kabátot szedtek elő tavaszi felöltők helyett. A mai nap virradólag is fagyott s az idő nagyon zord. A gyalu havasok felső régióiban mégmindenütt korcsolyázni lehet, a hó vastagsága az 1 mé-

tort meghaladja s az olvadásnak még nyoma sem látszik.

— **A fővárosi operaház** részére jelentkezett kolozsavári műkedvelő énekesnők és énekesek közül kik a felvételi próbákban átéstek, mint halluk ötven fognak kapni felhívást arra, hogy a fővárosi magasabb zene intézetben felsőbb kiképzésben állami ösztöndíj mellett részestüljenek. Az 5 jelölt között van 3 fiatal leány és két férfi énekes. A neveket egyelőre még nem lehet említeni, miad addig, a míg a határozat az intendatúrától a fővárosból le nem érkezik.

— **Építések és vállalkozók** figyelmébe. A kolozsavári kereskedelmi és iparkamarát arról értesítette a kereskedelmi miniszter, hogy a hengerelt vaszervek sorozatának kibővítése mellett az összes osztrák és magyar hengerművek, nagyobb szállító vállalatok és vasgyár telepek állást foglaltak, miután az ujonnan megállapított hengerelt vaszerveknek hazánkban leendő általános elfogatása igen czélészert: szükséges és kívánatos lenne az azok gyártására vonatkozó berendezkedés. Midőn erről kivonatossan értesítjük az érdekelteket, egyttal — miniszteri meghagyás folytán — felkérjük, hogy az új szelvényű vasemlék gyártása érdekében tett berendezkedésről a kamarát, saját érdeklükben értesítsék.

— **Müller Ottó**, színházi karmester jutalomjátéka. Szombaton, ápril 29-ére van kiittve „Mártha” Flotow remek operája, Müller karmester jutalomjátékául. Biztosra vehető, hogy az előadás egyike lesz a leg-gondosabbnak, már csak azért is, mert ezáltal az előadók alkalmuk nyílik a fáradságtalan és közkedveltségű karmester iránt kimutatni ragaszkodásukat. Müller karmester nemcsak a színtársulat, de a nagy közönség előtt is kiváló tiszteletben áll, mert alig van városunk társadalmi életében jelentékenyebb mozzanat, a hol az ő nevével ne találkozunk. Dalárdákat tanít be és vezényel, jótékonyozó hangversenyeken működik közre stb. szóval jelentékeny érdemei vannak arra, hogy a közönség jutalomjátékán kiittesse, eltekintve attól, hogy a színházi zenés előadások gondos kereszttüztelében s így a közönségnek szerzett művelzetekben is jelentékeny része van.

— **Színházi hírek.** Ma Kasztner Alfred, a budapesti m. kir. operaház kitűnő hárfaművésze tartja hangversenyét. Művészetét a Zichy-féle hangversenyen volt alkalma a közönségnek megismerni és méltatni. Játézik Philipi Felixnek „Régi dal” cz. új színművének felvonás közeiben, mely színművet dr. Hegedűs István egyetemi tanár fordított magyarra és magyar nyelven legelőször Kolozsavart kerlt színpadra. Szerdán Csiky Gergely Feleki-pályadíjat nyert vígjátéka a „Jóslat” kerlt színpadra, melyben Orosz Irma, a színiképezdének növendéke mutatja be magát a kolozsavári közönségnek. A Puszta Béla csütörtöki jutalomjátéka nem szorult bővebb ajánlatra, annál kevésbé, mert saját „stikli”-je a „Kis baba” cz. bohózat kerlt bemutató előadásra. Puszta Béla nevének pusztá említése is elég arra, hogy mosolyt csaljon az ajkakra, s így mindenki el lehet készülvé, hogy a „Kis baba” előadásán sem lesz sirnivalója.

— **Kényszer fürdés.** Azt mondják, Szentgyörgy napja előtt a fürdés, ha nem is hasznos, ha nem is kellemes, jár azzal az előnyvel egyéb kellemetlenségek és hátrányok mellett, hogy abban az évben megmenekszik a megfürdött egyén olyan betegség-től, a mi kiütések alakjában nyilvánul s a mi ha nem fáj is, de alkalmatlan, mert vizszket. Ezt a Sz.-György nap előtti fürdést több szegény leány kénytelen-kelletlen megpróbálta. Vasárnap reggel Kolozsavart a hidutcai hid tájékán vízmerítés közben ismét bele-szedt a szamosba egy szegény cselédleány. A víz ötet is szállította, a vizes kártyáját is lefelé. A tüztöltő ő vette észre a toronyból azt, hogy mi uszik a vizen; letelefonozott a tüztöltő-őrség közli kizsaladt Szilágyi Károly városi tüztöltő s a tornavoda tájékán a szamosba ugorva, kihálászta a már elalált leányt, kit azután egy székegy legény vett az ölébe és a cseléd lakására vitte. Ez már második eset rövid idő alatt, hogy a tüztöltő őrsége egy-egy konyha tűndér életét megmentette. Egy harmadik leány a multkor belehalt. Ha most a szamos partot szabályozni fogják, gondoskodják a hatóság, hogy a vízmerítés kényelmes lejáró legyen, ne legyenek kitéve a minduntalan a vízbe fullásnak, vagy pedig a kényszer fürdésnek.

— **Felkérteünk a következő** nyilatkozat kiadására: Kolozsavári kereskedelmi akadémia önkéntességi joga. Az „Ellenzék” 91. száma távirati rovatában Ugron Gábor képviselő urnak egy interpellációja van közölve a miatt, mintha a n.-szabeni hadtestdarancsnokság a kolozsavári kereskedelmi akadémiát a növendékeiktől az egyévi önkéntességi jogot megvonta volna. Ha az interpelláció így történt, akkor az igen tisztelt képviselő ur tévesen lett informálva, mert végzett növendékeink mint ezeltől, úgy jelenleg is él-

vezik az önkéntességi jogot. Sérelmünk az, hogy míg eddig nem csak végzett, — hanem azon tanulóink is akadály nélkül megnyerték az egyévi önkéntességi jogot, kik előállítás alá estek a harmadik ötélyből, — utjabban néhány ilyen tanulóinkat egyévi önkéntességi jogának megtagadásával sorozták be, holott ezek is, midőn tényleges szolgálatukat október 1-én meg kell kezdeniök, már megszereztek érettségi bizonyítványukat. E tagadhatatlan igazságtalan sérelmünk orvoslásáért felügyelő bizottságunk már korábban megtette a szükséges lépéseket vallás- és közoktatási miniszternél s nincs okunk kételkedni, hogy a katonai hatóságnak a védtörvény utasítása helytelen magyarázásából eredő hibás eljárás, mihamarabb korrigálva lesz. Kolozsavart 1893. ápril. 24. Kiss Sándor, kereskedelmi akadémia igazgatója.

— **Az erdélyi irodalmi társaság** tegnap a kedveszötlén idő daczára is nagyon népes felolvasó ülést tartott a kereskedelmi disztermében d. e. 11 órakor, melyen kivált nagyon sok hölgy volt jelen. Az ülésen Felméri Lajos alelnök elnökölt, ki azzal nyitotta meg az ülést, hogy 4 új alapító tagot jelentett be, Torda városa, a kisegítő-pénztár, Szenkovich Márton és Weiss Mór urak részéről, kikkel a társaság alapítóinak száma 20-ra emelkedett. Ugyanő Nők a társadalomban cz. felolvasásával kezdte meg a felolvasások sorát, melyvel állandóan lekötötte a hallgatók figyelmét. Ezután Ferenczi Zoltán dr. a társaság titkára Petz Vilmos tagnak Athanasios Christopolus új görög költő fordított hat költeményét. Petri Mór lépett erre a fölolvadó asztalhoz. Az E. I. T. e tagja lírikus, aki ezuttal is öt terméket mutat be lírájának. Mindannyi hangulatos, érzésteljes költeménye, melytől voltak az elismerésre, miben a közönség nem is fukarkodott. Szász Gerő alelnök Gyarmathy Zsigáné rendes tagnak a minta ember cz. irodalomtörténeti rajzát olvasta föl. A szellemes tollú írónő ezuttal egy költőtől Debreczeni Mártonról — A diósi csata szerzőjéről beszélt el vonzó, kedves és érdekes adatokat. Végül E. Kovács Gyula olvasott föl néhány sikerült újabb költeményt saját újabb verseiből. A közönség szívesen hallgatta kedvelt művészt, kit mint poetát is élvezet hallgatni. Ezzel végződött az E. I. T. ülése. Teljes elismeréssel kell konstatálnunk, hogy ez a fölolvadó ülés és műsorának tartalmas változatos volta miatt egyike volt a legbecsebb fölolvadó üléseknek. A fölolvadó ülés után az irodalmi társaság zárt ülést tartott, melyben az idei nagygyűlés június 4-ére tölzetett ki. A társaság az alkalmammal két rendes tagsági helyet fog betölteni.

— **Halálozás.** Gróf Klebelsberg Béla és neje szül. Antonovits Emma, mint szülők, Valeria, Erna, Margit, mint testvérek, a rokonok nevében is fájó szívvel jelentik, hogy a jó gyermek, a szerető testvér, a család egyetlen férfi sarja gróf Klebelsberg Egon f. hó 22-én reggeli 5 órakor 9-ik életévében rövid szenvedés után megszűnt élni.

— **Az Erdélyi Irod. Társaság új alapítója.** Ujabbban az alapító tagok közé lépett Weiss Mór ur 50 frrtal. Fogadja a nyilvánosság előtt is a társaság meleg köszönetét.

— **Anilin festékek** bevitele tárgyában a szerb kir. kormány legújabbban úgy intézkedett, hogy tekintettel a festékek túlértékelt elállítási módjára, a vegyileg tisztított és mérgező anyagokat nem tartalmazó anilin festékek külföldieknek, Szerbiába bevitele azoknak is megengedtetik, a kik erre külön engedélyt nem nyertek; a bevitt kötelek azonban a gyár által kiállított bizonyítvánnyal igazolni, hogy az anilin festékek tiszták. E bizonyítvány hiányában a festékek kiszolgáltatás előtt a megrendelő költéség az állami vegyiszerletti intézet által vegyelemzettetni fog. Részletesebb felvilágosítást nyújt a kolozsavári kereskedelmi és iparkamara.

— **Az Erdélyi Irodalmi Társaság hangversenye.** Szombaton este ismételték a színházban a Zichy hangversenyt ugyancsak előkelő és nagy számú közönség előtt. A hangverseny ezuttal talán még jobban sikerült, mint az első napon. Az előadott számok alatt és után lelkesen tapsolták Zichy Géza grófot kinek az elismerése jelei mint szerzőnek és mint figyelmes kiűnő dirigensnek egyaránt szólaltak. A műsor folyamán Fabianek Berta és Giraik Gyula szólított a közönség megújratja, meleg tapsban részesítvén e két közreműködőt, de sokat tapsolván az egész előadó személyzetnek, mely ugy a zenekar, mint az énekesek tiszteletre méltó buzgóssággal és éppen ezért szép eredménnyel működött közre.

— **Az Országos Közegzségi Egyesület** kolozsaváridéki osztálya 1898 évi április hó 25-én, délután 5 órakor az egyetemi közegzségtani intézetben (alsó-szén-utca 5. sz.) tartandó IX. nyilvános szakülést tart.

— **Béla napja** alkalmából sokan kéréstek fel jó kívánságaikkal Bíró Béla apátplébánost és Hory Béla árvaszéki elnököt. A kolozsavári dalkör dr. Gergely Albert vezetése alatt mindkét helyt küldöttség által fejezte ki tiszteletét.

— **Szerenád.** Tegnap este névnapja alkalmából a kolozsavári dalkör szereteti elnökét Bíró Béla apátplébánost szerenád-dal lepte meg. A dalkör Müller Ottó karnagy vezetés alatt négy szép dalt adott, melynek végétével az apátplébános a tisztelőket barátságos vacsorára hívta meg, mely alatt a szíves házi gazdára számos felköszöntő történt.

— **Halálozás.** Egy köztisztvisletben

álló család élete tavaszán levő derék tagja hunyt el rövid, de boldog házasság után. Benel Kálmán halt el 32 éves korában szerető családjá sulyos vesztéségre, neje őszinte fájdalomra, kinek életét kockáztató tevő legönfeloldozóbb ápolása sem volt képes a forrón szeretett férjét megmenteni az életnek.

— **A kolozsavári egyetemi hallgatók zene-egylete** 1898 évi április hó 30-án vasárnap d. u. 4 órakor tartja rendes Hazi Hangversenyt a r. kath. főgymnasium disztermében (II. emelet.) Belépti díj 60 krajczár.

— **Közelebbi távezünkben** következő lényeges hibák kijavítását kérjük: 2-k hasáb, 4-ik sor alól: alakított helyett: alakított, 2-ik hasáb 4-ik sor alól fenn helyett: sem, 4-ik hasáb 2-ik sor feltl velünk helyett: nekünk, 5-ik hasáb, 5-ik sor feltl 167 helyett: 176, 5-ik hasáb 10-ik sor feltl 13 helyett: 14.

— **Bolhaszínház és cirksusz** lesz, hol 300 ruhában öltözött bolhaművész közreműködése mellett különféle testgyakorlatok és tréfas jelenetek fognak bemutatni. Következő napokban külön hirdetés fog a közönség felvilágosítására szolgálni.

Színház!

Tegnap egy régi jó népszimű került színpadra: „A szokott katona”, Hadai Sándor jutalmául. A közönség szépen megtöltötte a színházat és Hadait megjelenésekor tapasalt fogadta. A zenekarból pedig 3 babérkoszorút adtak és két bepakolt holmit, a mi valószínűleg emléktárgy lehetett.

Hadai Korpádi Gergelyt játszta. Játéka a tulságos drámai tempózástól itt-ott farszto, hangja egy kissé tremolázott és kiejtése szaggatott volt. Azért mondtuk meg e hibát, hogy igyekezzék, ha lehet leszokni, mert így kétségtelen előnye — a mit a közönség is teljesen méltányol — sokkal erősebben fognak kidomborodni.

Völgyi ezredes Szentgyörgyinek kiváló alakítása. A hígadt, bátor és becsületos katonát pompásan személyesítette.

Dicsérettel említtük fel Gál Gyula gondos és nyugodt játékát, Fóriás Pista diszkrét és minden tulzástól ment alakítását. — Puszta Béla élénkebb is lehetett volna a „tigris”-ben. Krasznainé mai szerepét is az ő egyéniségének minden szeretetreméltóságával felruházta.

Julcsa kis szerepét Kaposi Józsa kisasszony játszta. Énekhangja tde és kellemes s mindjárt első dalával zajos tapsokat provokált. A kisasszony még a kezdők bátoratlanságával küzd, de az igazságnak megfelelőleg konstataljuk, hogy tehetsége van és a mi szép népdalainkat az ő hangjával lehet ma a mi színpadunkon legtöbb hatással reprodukálni.

Egyet azonban neki is és minden népsziműténesezőnek mondunk. Akár milyen divatos legyen is az a csikos harsnya, de bokor ugró szoknyához, mégis csak a csinos magyar csizma talál.

Sok derűtlenség okozott a kávéházi jelenet, hol egy kétes existenciából összeverődött banda humora dominál. Ennek a felvonásnak Szathmáry Árpád volt a hőse, ki a „steht mein Rock” kifejezést egy kissé indiscretül illusztrálta.

A siralomházban Zolnai és Hadai szépen és mély érzéssel adták elő, a „Kalapom szememre vágom” kezdetű dalt, melyet a közönség megimádteltetett. (t. p.)

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata)

Bokross-Klebelsberg-affaire

Budapest, ápr. 24.

A Bokross-Klebelsberg-ügy mind nagyobb hullámokat vet a Bokross védelmezők heveskedése következtében.

Most is két mellék becsület úgy támadt.

Az első eset gr. Klebelsberg és gr. Keglevits István között. Gr. Klebelsberg a Nemzeti Kaszinó egyik játéktérképében állott, két lépésre azon asztaltól, melynél gr. Keglevits I. és gr. Teleki Döme kártyáztak, mikor is Keglevits visszafordul Klebelsberghez ezen szavakkal:

„Tappintatlan, hogy a Kaszinóba feljön!”

Erre Klebelsberg gr. kikérte magának az ilyen rendreutasítást.

Ugy beszélék párbaj lesz belőle.

A második eset tegnap 22-én este 11 órakor történt a Nemzeti Kaszinóban, hol Montbach Sándor többekkel beszélgetett, midőn gr. Teleki Döme heves léptekkel elejébe állott és így támadott reá:

Micsoda jögon van ön itt?

Montbach erre így válaszolt:

„Gr. Károlyi István igazgató ur által kiállított vendég-jegy alapján.”

Erre Teleki egész dühösen Montbachra rivalt:

„Ön Bokross Elek ellen bünyefenyítő jelentést adott be és azután a felesége szoknyájára mögé bujt, haszonaltan ember!”

Montbach megőrizte hidegvérét, denem a jelenlétök, akik Telekit hangosan elítélték és kárhoztatták, mire Teleki távozott.

Azonnal Aczél Béla báró, Elek Gusztáv ezredes felajánlolták Montbachnak segédkezelőket, a ki azt elfogadván, rögtön elégtételt kéretett Telekitől, a ki gr. Keglevits István és gróf Andrássy Tivadart nevezte meg segédekül.

A Nemzeti Kaszinóban nagy a felháborodás ezen illetéktelen és erőszakos támadások miatt és sűrűn emlegetik a — Panamát.

Kiűntetett alispán.

Bpest, ápr. 24

A király Gyarmathy Miklós, Kolozsavármegye alispánját a III. osztályu vaskoronarenddel tüntette ki.

Országgyűlés.

Budapest, ápril 24.

A képviselőház mai ülésén megkezdődött az appropriációsális vita.

Az előadó beszéde után Helfy a függetlenségi párt, Horánszky a nemzeti párt és Holló Lajos a 48-as párt részéről beszéltek.

Holló Lajos azzal végezte beszédét, hogy hiszi, hogy pártja közjogi törekvései megfognak valósulni.

Szacsavay Gyula beszélt ezután a törvényjavaslat ellen.

Bartha Miklós kérte a Házat, hogy beszédét máról elhalasztassa, mert gyöngékedik.

Wekerle Sándor miniszterelnök hosszabb beszédében reflektált az egyes szónokok beszédeire.

A jobboldal a miniszterelnököt folytonosan éljenerte.

Az egyházpolitikai javaslatok betervezésére nem is türelmet, csak várákozást kér.

Csendörök szaporítása.

Budapest, ápr. 24.

Az erdélyrészi határrezekelen május elsőjétől a csendörök 18 őrszerezéssel és 75 csendörrel fog szaporíttatni.

Uj csendör-állomások lesznek Csik-Szt-Mártonban, Pormabokán stb.

Lopás.

Budapest, ápr. 24.

Tegnap éjjel betörték egy Andrássy-utí tizletbe és feltörték egy Wertheim-szekerényt.

15.000 forintot s ezüst evőeszközöket loptak el a betörők.

Katholikus nagygyűlés.

Komárom, ápr. 24

Komáromban tegnap folyt le a katolikus nagy gyűlés gr. Esterházy Miklós Móricz vezetésével mellett.

A gyűlésen ötezren vettek részt a katolikusok hívek.

A pápának és Vasváry herceggprimásnak tüzvölzöli feliratot küldtek.

Nyolcz határozatot hoztak.

Szapáry László gróf beszédére kijelentették, hogy az állam és egyház között békét akarnak.

Továbbá ő felségénél, a képviselőháznál és a főrendiháznál kérvényezni fognak, a polgári házasság a szidó vallásbadás ellen.

Kérni fogják az elkeresztelési rendelet visszavonását.

Vaszari herceggprimást megindított akciójáért tüzvölzik.

Katholikus egyetemet követelnek és keresztény nép pártot alakítanak.

Német császár Rómában.

Budapest, ápr. 24.

A német császár tegnap a Vatikánban meglátogatta a pápát, ki az uralkodó párt a sárga terembe fogadta.

Három órán keresztül ott voltak, mi alatt az utcákon oltás katonák sorfala állott.

A pápa egy óráig négy szem közt volt a császárral.

Nemzeti színház.

Bérlet 235. szám.

Kolozsavart, hétfőn, 1893. ápril hó 25-én.

Fabianek Berta jutalomjátékául:

A SZULTÁN.

Felolvas szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

Az erd. róm. kath. status igazgató tanácsától.

Sz. 465. 893.
a. 200.

374. (1-2)

Árverési hirdetmény.

Az erdélyi róm. kath. ösztöndíj-alap tulajdonához tartozó nagy-almási uradalom gazdasági ágazata a hozzá tartozó mű-malommal és szeszgyárral együtt haszonbérbe adatik. A haszonbérleti idő 1894. márczius 1-től számított 10 évi. Kikiáltási ár évi 15000 frt. Az 59 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatok az erd. róm. kath. status igazgató-tanácsához (Kolozsvár, beltorda-utca 10. szám, földszint) **folyó évi július hó 1-éig** déli 12 óráig nyújtandók be s ugyanott a részletes árverési feltételek is megtekinthetők.

Az ajánlatokhoz 1500 frt óvadék-összeg melléklendő.

Kolozsvártt, 1893. évi márczius hó 13-án tartott ülésből.

Züllich István,
alelnök.Dr. Szentkirályi,
titkár.Sz. 8397—1893.
tan.

376. (1-1)

Árlejtés tűzifára.

A Kolozsvár városi téglagyár számára a folyó évre szükséges 700 kurta öl, vagyis 2800 köbméter tűzi **bükkfa**, esetleg **hasított tölgyfa** mennyiség szállításának biztosítására ezennel nyilvános árlejtés hirdettetik.

Felhívtnak vállalkozók, hogy szabályszerű írásbeli zárt ajánlatokat, a kiírt mennyiség megajánlta ára után számított 5%-os bányapénz, illetőleg biztosítéki összeg melléklésével, **folyó évi május hó 1-éig** a városi tanácshoz adják be és ugyanaddig a minta-ötlet is a tanácsház udvarán állíttassák föl.

A minta-ötlet megkötött méretei: 2 méter 10 cméter magasság, 2 méter szélesség és 1 méter hosszúság.

Az ajánlatok elfogadása fölött a tanács határoz.

Az elfogadott ajánlat mellé tett bányapénz visszatartatik, gyümölcsöző letétbe helyeztetik az igényelt famennyiség kifogástalan beszállításáig.

A szerződési feltételek a tanács 7. sz. irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvár szab. kir. város Tanácsától, 1893. évi április hó 21-én.

Albach Géza, s. k.,
polgármester.

ÚJ ÜZLETNYITÁS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, miszerint a „**Király és Császár**” cég megszűntével,saját „**CSÁSZÁR DÁVID**” cégem alatt **főtér 23. szám (Iparos-palota)**

egy egészen újonnan berendezett és teljesen új árukkal ellátott

DIVAT-SZÖVET- ÉS KÉZMŰ-ÁRU ÜZLETET

nyitottam.

Raktáron szép választékban található:

fekete és színes selyem kelmék, fekete és színes ruha-kelmék, Atlas Satinok, Toille, Batist és Cretonok, vászon, chiffon asztaltömlők, Zephir, Guise, és napernyők, kesztyűk, szalagok, Miederek, díszek minden kivitelben.

Paplan selymek és Clotok és sok itt elő nem sorolt cikk.

Kérve a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, vagyok tiszteltteljes szolgálja:

CSÁSZÁR DÁVID.

387. (8-10)

ÚJ ÜZLETNYITÁS!

Gyönyörű minták magánvevők részére ingyen és és bérmentve. — Tartalomdús mintakönyvek szabók számára bérmentlenül.

Nem adok minden méternél 2 és fél vagy 3 és fél frtnyi engedményt, sem ajándékokat a szabóknak, mint a konkurrens cégek teszik, az én áram szabott és netto árak, hogy magánvevőim olcsón és jól vásárolhassanak — Övöm a t. közönséget a konkurrens cégek kettős árengedményes leveleitől.

Öltözetekre való kelmék.

Peruvia és doshing a magas clerus számára, szabályszerű kelmék a cs. és kir. hivatalnok, veterán, tüdő, tornász, ocseléd egyenruhákra, teke és játékszálakra való posztó, loden vízmentes kelmék, vadászkabátokra, mosó kelmék, utazó plédok 4—14 frt; — A ki jutányos, becsületes, tartós, tiszta gyapjú posztóruát, nem pedig a mindenfelől kínálgatott s a szabó fáradságára s költségére nem érdemes olcsó rongyokat akar vásárolni, az forduljon

STIKAROFKY JÁNOSHOZ BRÜNNBEN, (Ausztria Manchester). Aludó posztórák-tár fél millió értéken felül.

Hogy fizetlem nagyságát és versenyképességét kimutassam, kijelentem, hogy Európa legnagyobb posztóáruháza, a kamagari szövetség, szabó és könyvkötő kellek gyártását kezembem egyesítettem. Hogy ezekről a n. é. közönség meggyőződhesse, meghívom nagy helyiségeim megtekintésére, melyekben 150 embert foglalkoztatok.

Szétküldés csak utánvétellel. — Levelezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven. 180. (18-24)

Sz. 1447—1893.

377. (1-1)

Árverési hirdetmény.

Kolozsvár szab. kir. város árvaszéke által ezennel közírt tétetik, hogy Kolozsvártt elhalt **Pál Sándor** hagyatékához tartozó következő ingatlanok:

1.) A kolozsvári 2142. sz. tjkvben A + 1. r. 345. h. r. sz. a. foglalt, főtérén 18. sz. a. fekvő emeletes kőház 22273 frt.

2.) A kolozsvári 2142. sz. tjkvben A I. 2. rend. 1864., 1865. hrsz. a. foglalt kültorda-utczában fekvő ugynevezett „Csillag” vendéglő és kert 18653 frt.

3.) A kolozsvári 2142. sz. tjkvben A + 5. rend. 4707. h. r. sz. a. foglalt „Kőnáli” szőlő 40 frt.

4.) A kolozsvári 1142. sz. tjkvben A + 7. rend. 5722. h. r. sz. a. foglalt kaszáló a „Lomb” dűllőben 70 frt.

5.) A kolozsvári 2142. sz. tjkvben A + 11. rend. 8566. h. r. sz. a. foglalt káposztás rét a „Szt.-György hegy” alatti berekben 60 frt kikiáltási ár mellett nyilvános árverezésem el fognak adatni s annak az árvaszék hivatali helyiségében leendő foganatosítására **1893. évi Május hó 12-ik napjának d. e. 9 órája** tüzetik ki azon megjegyzéssel, hogy az árverezési feltételek árverező biztos **Vikol Kálmán** árvaszéki elnök urnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvár szab. kir. város árvaszéke 1893. évi márczius hó 25-én tartott üléséből.

Losonczy János,
árvaszéki elnök.

Kiadó lakások.

Szamosfalván, közvetlen Kolozsvár határán

két lakosztály van,

mely több szobából áll.

A lakások nagyon kényelmesek és szép kerttel, nagy udvarral, istállósával vannak ellátva.

Azonnal kivehető.Értekezhetni a kivétel iránt **Kornis-utca 2. sz. alatt.**

371. (2-3)

Vörös here,

nagyszemű, arankamentes,

10, 25, 50, kilós zsákokban államilag plombozva, 100 kilónként **76 frt.**5 kilós plombozott postaszák **4 frt.**

Bármely mennyiségben utánvétért kapható:

GRÓF TELEKI ARVÉD

drassói uradalmában, u. p. Szerdahely.

Óriás burgonya:

Richter-féle Imperator . . . 100 kg. **5 frt.**Paulsen-féle kék héjú . . . 5 kg. **1 frt.**

Csemege-sajt Nonplusultra,

Netto 4 kiló postaláda **3 frt.**

286. (26-x)

MŰSZAKI IRODA.

Alulírott jelenti, hogy **műszaki irodáját** áttette a külmonostor-utca 32. számú házból**ugyan a külmonostor-utca 2. számú házhoz**

(a volt Kirmayer-féle házhoz.)

Együttal kijelentem, hogy testvér-öcsém (Horváth Lajos) végleg megváltva, fenntnevezett irodámban minden építetést érdeklő műszaki műveletet elkészítek, tanácsot adok, házi kezelés mellett elfogadom saját felelősségemre az építés keresztül vitelét, közvetítek olcsó kölcsönt ház-építésre, sőt olyan kölcsön convertálását is kieszközölöm, a hol már a kölcsön meg van kötve, előnyös feltételek mellett.

Minden szakértői szemlét, becstűt és egyáltalán minden olyan kérdést, mely az építetőknek aggodalmakat okoz, megoldok minden bírói beavatkozás nélkül.

Irodámban közvetítek építés-vállalatokat az építetők javára; megbízható vállalkozók rendelkezésemre vannak és minden megkötött zárlatot a leggyorsabban eszközölöm az építetők javára.

Kolozsvártt, 1893. ápril hó 24.

Tisztelettel:

375. (1-3)

Horváth Gyula,
műépítész.

Ócska vasúti sinek!

Az építő közönségnek becses figyelmébe ajánlom, hogy raktáromban lévő **használt, ép**

vasúti sineket
jutányos árban eladom.

Ugyesintén vásárolok mindenféle **elhasznált vasat**, bármily nagy mennyiségben, a legmagasabb árban.

BACHUSZ MÓRITZ,

343. (5-5)

Széchenyi-tér 14. sz. (a régi vágóhíd udvarán.)

50 év óta sikerrel használtatik.

Szeplőket és májfoltokat, valamint az összes bőrtisztítási találmányokat eltávolít biztosan az

ESZÉKI SPITZER KENŐCS

és az

ESZÉKI SALVATOR SZAPPAN.

Valódi minőségben csak a

DIENES J. C.-féle **gyógyszertárban.**
Eszéken, Felsőváros.1 téglát Spitzer kenőcs . . . **35 kr.**1 üveg mosdóvíz . . . **40 kr.**1 darab Salvator szappan . . . **50 kr.**1 doboz Lyoni rizspor 3 színben **50 kr. és 1 frt.**

Figyelmeztetés. Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kéri a t. közönség csakis Dienes-féle Eszéki kenőt és szappant kérni és elfogadni.

237. (8-12)

A JÉGBIZTOSÍTÁS

időszakának közeledtével a t. cz. birtokosság és a gazda-közönség becses figyelmébe ajánljuk a

Magyar-Francia**biztosító részvénytársaságot.**

E hazai társaság élén állanak: Micsinyei és beniczei **BENITZKY FERENCZ** úr, valóságos belső titkos tanácsos, Pestmegye főispánja stb. stb. mint elnök, **ORMÓDY VILMOS** úr, az igazgatóság elnöke és **VAS ÉMIL FERENCZ** úr, vezérigazgató.

A folyó évi jégidényben a következő **kiváló előnyöket és kedvezményeket** engedélyezhetjük:

1. Az ajánlatban feladott egységárak kár esetén semmi leszállítás alá nem esnek, még akkor sem, ha a termények piaci ára a kár idején alacsonyabb volna is.

2. Aratási, cséplési és szüretelési költségek csak teljes (100%) kár esetén vonatnak le.

3. Oly felek, kik az I—VI. osztályú te-mesztményekből legalább 10,000 frtnyi értéket biztosítanak, valamint a gazdasági egyesületek tagjai, tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára, 5%-os **díjengedményben** részesülnek.

4. A biztosítási díj szeptember hó 30-án lejárató váltóval lefedhető.

TÜZKÁR ELLENI BIZTOSÍTÁSOK is a legelőnyösebben köttetnek s az előforduló károk méltányosan és gyorsan rendeztetnek.

Mindenmely felvilágosítással készséggel szolgálnak a hazai és legelőnyösebb helyiségében létező ügynökségek, valamint az alólírt vezér-ügynökség, hová a biztosítási bevallások, valamint ügynökségek elvállalása iránti ajánlatok intézendők.

Teljes tisztelettel: **A Magyar-Francia Biztosító Részvény-Társaság Erdélyi-részi Vezérügynöksége Kolozsvártt: CSERMAK GYULA, titkár.**

345. (2-8)